

Antopäivä: 3.6.2013	Voimaantulopäivä: 5.6.2013	Voimassa: toistaiseksi
Säädösperusta: Ilmailulaki (1194/2009), ottaen huomioon Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestö ICAOn kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimuksen liitteenä 14 julkaisemat standardit.		
Muutostiedot: Kumoo määräykset AGA M1-1 (21.1.1985), AGA M1-2 (15.8.1986), AGA T1-3 (20.1.1989), AGA T1-4 (20.1.1989) ja AGA T1-5 (20.1.1989).		

LENTOKONEILLE TARKOITETTUIEN MAA-ALUEILLA SIJAITSEVIEN VALVOMATTOMIEN LENTOPAIKKOJEN RAKENTAMINEN, PITÄMINEN, PALVELUT JA VARUSTUS

SISÄLTÖ

1	YLEISTÄ	3
1.1	SOVELTAMISALA	3
1.2	MÄÄRITELMÄT	3
2	RAKENTAMINEN JA PITÄMINEN	4
2.1	RAKENTAMIS- JA PITOLUPA	4
2.2	LENTOPAIKAN RAKENTAMISLUPAHAKEMUKSEEN LIITETTÄVÄT SELVITYKSET	4
2.3	LENTOPAIKAN PITOLUPAHAKEMUKSEEN LIITETTÄVÄT SELVITYKSET	4
2.4	LENTOPAIKAN PÄÄLLIKKÖ.....	5
2.5	LENTOPAIKAN MITTOJEN JA ESTERAJOITUSALUEIDEN JA -PINTOJEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET	5
2.6	TIETOJEN TOIMITTAMINEN ILMAILUTIEDOTUSJÄRJESTELMÄÄN	7
2.7	LENTOPAIKAN KÄYTÖN RAJOITUSTEN MERKITSEMINEN JA NIISTÄ ILMOITTAMINEN	7
3	LENTOPAIKAN VARUSTUKSEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET	8
3.1	YLEISET VÄHIMMÄISVARUSTUSVAATIMUKSET	8
3.2	YÖ-VFR -TOIMINTA	8
4	LENTOPAIKAN TARKASTUS-, HUOLTO- JA KUNNOSSAPITOTOIMINTA	8
4.1	YLEISTÄ.....	8
4.2	KUNNOSSAPITO TALVELLA.....	8
5	LENTOPAIKAN PAIKALLISET TOIMINTAOHJEET	8
6	POIKKEAMINEN SÄÄNNÖKSESTÄ	8
7	SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET	8
LIITE 1	LENTOPAIKAN VÄHIMMÄISVARUSTUS	9
LIITE 2	LÄHILIIKENTEEN OPASTAMISEEN KÄYTETTÄVÄT MAAMERKIT JA MERKINANTOPAIKKA	11
1	YLEISTÄ.....	11

2 KÄYTETTÄVÄT MERKIT JA NIIDEN SIOITUS	11
3 MERKKIEN MITAT JA VÄRIT	11
4 MERKKIEN RAKENNE	11
5 MERKINANTOPAIKKA	11
LIITE 3 PÄÄLLYSTETTYJEN LIIKENNEALUEIDEN MAALAUSMERKINNÄT LENTOPAIKOILLA	13
1 YLEISTÄ.....	13
2 MERKINTÖJEN VÄRIT JA OMINAISUUDET	13
3 MERKINTÖJEN MUOTO JA SIOITUS	13
4 MERKINTÖJEN KÄYTTÖ	14
LIITE 4 PÄÄLLYSTÄMÄTTÖMIEN LIIKENNEALUEIDEN PÄIVÄMERKINNÄT	18
1 YLEISTÄ.....	18
2 MERKKIEN MUOTO, MITAT JA RAKENNE.....	18
3 MERKKIEN VÄRIT	18
4 MERKKIEN SIOITUS.....	18
LIITE 5 VALOT JA TUULENSUUNNAN OSOITIN.....	19
1 LÄHESTYMISVALOJÄRJESTELMÄ	19
2 KIITOTIEN REUNAVALOT	20
3 KIITOTIEN KYNNYSVALOT JA KYNNYKSEN SIVUORSIVALOT	20
4 KIITOTIEN PÄÄTEVALOT	21
5 RULLAUSTIEN REUNAVALOT	21
6 TUULENSUUNNAN OSOITTIMET	22

1 YLEISTÄ

1.1 Soveltamisala

Tätä ilmailumääräystä sovelletaan siviili-ilmailuun käytettävien lentokoneille tarkoitettujen maa-alueilla sijaitsevien valvomattomien lentopaikkojen rakentamiseen ja pitoon.

Tätä ilmailumääräystä ei sovelleta lentoasemiin eikä kevytlentopaikkoihin.

Huom! Lentoasemiin sovelletaan AGA M3 -sarjan ilmailumääräyksiä ja kevytlentopaikkoihin ilmailumääräystä AGA M1-4.

1.2 Määritelmät

Asemataso (Apron). Määrätty maalentopaikan osa, joka on tarkoitettu ilma-alusten matkustajien, postin tai rahdin lastausta tai purkamista sekä ilma-alusten tankkausta, paikoitusta tai huoltoa varten.

Ilmailutiedotusjulkaisu (NOTAM). Tiedotus, joka sisältää sellaisia ilmailun laitteiden perustamista, kuntoa tai muutoksia, samoin kuin ilmailun palveluja, menetelmiä tai vaaratilanteita koskevia tietoja, joiden tunteminen ajoissa on oleellista lentotoiminnan kanssa tekemisissä olevalle henkilöstölle.

Kenttäalue (Movement area). Lentopaikan osa, joka on tarkoitettu ilma-alusten lentoonlähtöön, laskuun ja rullaukseen ja johon sisältyy liikennealue ja asemataso(t).

Kiitoalue (Runway strip). Lentopaikalle määritetty alue, jonka sisällä kiitotie ja mahdollinen pysäytystie ovat ja jonka tarkoituksena on:

- vähentää vaurioriskiä ilma-aluksen suistuessa kiitotieltä ja
- suojata kiitoalueen yläpuolella lentävää ilma-alusta sen lentoonlähdön ja laskun aikana.

Kiitotie (Runway). Maalentopaikalle määritetty suorakaiteen muotoinen alue, joka on kunnostettu ilma-alusten laskua ja lentoonlähtöä varten.

Kiitotieodotuspaikka (Runway-holding position). Kiitotien ja esterajoituspinnan suojaamiseen tarkoitettu merkitty paikka, jossa rullaavien ilma-alusten tai ajoneuvojen on pysähdytävä ennen kiitotielle menoa.

Kynnys (Threshold). Laskukelpoisen kiitotieosuuden alku.

Lentoasema. Lentopaikka, jossa lentotiedotuspalvelu, hälytyspalvelu, ilmaliikenteen neuvontapalvelu ja lennonjohtopalvelu on pysyvästi järjestetty;. (Ilmailulaki 1194/2009, 81 §).

Lentopaikka. Määrätty maa- tai vesialue tai rakennelman päällä oleva alue, joka on kokonaan tai osittain järjestetty ilma-alusten saapumista, lähtemistä ja maassa tai vedessä liikkumista varten.

Lentopaikan mittapiste ARP (Aerodrome Reference Point). Lentopaikan ilmoitettu maantieteellinen sijainti, yleensä kiitotien keskellä.

Liikennealue (Manoeuvring area). Ilma-alusten lentoonlähtöön, laskuun ja rullaukseen tarkoitettu lentopaikan osa lukuunottamatta asematasoja.

Merkinantopaikka (Signal area). Lentopaikan osa, jolle maamerkit asetetaan.

Merkintä (Marking). Kenttäalueen pinnassa oleva, ilmailuinformaatiota antava symboli tai symboliryhmä.

Rullaustie (Taxiway). Maalentopaikalle ilma-alusten rullausta varten määritelty kulkutie, jonka tarkoituksena on luoda yhteys lentopaikan eri osien välille.

Siirretty kynnys (Displaced threshold). Kynnys, joka ei sijaitse kiitotien alussa.

Särkyvä esine (Frangible object). Esine, jonka massa on pieni ja joka on suunniteltu siten, että se iskusta särkyä, vääntyy tai antaa periksi niin, että ilma-alukselle aiheutuva vaara on mahdollisimman pieni.

VFR (Visual flight rules). Näkölentosäännöistä käytetty lyhenne.

2 RAKENTAMINEN JA PITÄMINEN

2.1 Rakentamis- ja pitolupa

2.1.1 Lupaa lentopaikan rakentamiseen ja pitoon on haettava Liikenteen turvallisuusvirastolta kirjallisesti. Rakentamista koskevaan hakemukseen on liitettävä 2.2 kohdassa mainitut ja pitoa koskevaan hakemukseen 2.3 kohdassa mainitut selvitykset.

2.1.2 Lentopaikka saadaan ottaa käyttöön vasta sen jälkeen, kun Liikenteen turvallisuusvirasto on tehnyt lentopaikalla käyttöönottotarkastuksen ja hakijalle on myönnetty lupa lentopaikan pitoon. Lentopaikan pitäjän on pyydettävä Liikenteen turvallisuusvirastolta käyttöönottotarkastusta.

2.1.3 Haettaessa lupaa sellaiseen lentopaikalla tehtävään laajennus- tai muutostyöhön, joka vaikuttaa merkittävästi lentoturvallisuuteen tai maisemakuvaan, noudatetaan soveltuvin osin, mitä lentopaikan rakentamislupasta on määrätty. Laajennusten ja muutosten käyttöönoton osalta on noudatettava, mitä käyttöönottotarkastuksesta on 2.1.2 kohdassa sanottu.

2.2 Lentopaikan rakentamislupahakemukseen liitettävät selvitykset

Lentopaikan rakentamista koskevan lupahakemuksen yhteydessä on esitettävä:

- a) hakijan nimi, postiosoite ja puhelinnumero
- b) hakijan henkilötunnus, Y-tunnus tai yhdistysrekisterinumero
- c) jos hakijana on yhteisö, sitä koskeva ote asianomaisesta julkisesta rekisteristä taikka muu vastaava selvitys hakijasta; selvityksestä on ilmettävä nimenkirjoitusoikeus
- d) hakijan ehdotus lentopaikan nimeksi
- e) lentopaikan sijainti merkittynä peruskartalle tai vastaavalle kartalle
- f) selvitys hakijan oikeudesta maa-alueen käyttöön lentopaikkana
- g) kopio ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisesta ympäristöluvasta tai kopio ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetuista lain (468/1994) mukaisesta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, jos sanottu laki edellyttää arviointiselostusta
- h) lentopaikkaa koskeva suunnitelmaselostus ja -piirustus, joista käyvät ilmi rakennettavat kiitotiet, kynnysten koordinaatit, lentopaikan korkeusasema, kiitoalueet ja muut maarakenteet, rakennusten ja laitteiden sijainti, tulotie ja muut maaliikennejärjestelyt
- i) selvitys lentopaikan lähestymis-, nousu- ja siirtymäpintojen esteettömyydestä sekä selvitys horisontaalipinnan lentoesteistä
- j) tämän määräyksen 2.5 kohdassa luetellut tiedot lentopaikasta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vaatia lisäksi muitakin turvallisuuden tai ympäristön kannalta tarpeellisia selvityksiä, jos tämä on vaatimuksen täyttämisen arvioimiseksi tarpeellista.

2.3 Lentopaikan pitolupahakemukseen liitettävät selvitykset

Lentopaikan pitoa koskevan lupahakemuksen yhteydessä on esitettävä:

- a) 2.2 kohdassa luetellut selvitykset, jos niitä ei ole hakijan osalta aikaisemmin esitetty tai jos ne poikkeavat siitä, mitä rakentamislupaa koskevassa hakemuksessa on esitetty
- b) esitys lentopaikan päälliköksi nimettävästä henkilöstä sekä selvitys tämän suostumuksesta tehtävään
- c) selvitys siitä, millä tavoin lentopaikan kunnossapito järjestetään
- d) selvitys siitä, miten palo- ja pelastuspalvelu lentopaikalla järjestetään
- e) selvitys lentopaikan liikennejärjestelyistä sekä ilma- että maaliikenteen osalta

- f) ilmoitus siitä, minkälaiseen ilmailuun lentopaikkaa on tarkoitus käyttää
 g) ilmailutiedotusjärjestelmään toimitettavat tiedot.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi vaatia lisäksi muitakin turvallisuuden tai ympäristön kannalta tarpeellisia selvityksiä, jos tämä on vaatimuksen täyttämisen arvioimiseksi tarpeellista.

2.4 Lentopaikan päällikkö

Lentopaikan pitäjän on tehtävä esitys Liikenteen turvallisuusvirastolle henkilöstä, joka lentopaikan päällikkönä huolehtii lentopaikan kunnossapidosta ja järjestelyistä. Päällikön suostumus tehtävään ja yhteystiedot on ilmoitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle.

2.5 Lentopaikan mittojen ja esterajoitusalueiden ja -pintojen vähimmäisvaatimukset

Lentopaikan on täytettävä mitoiltaan ja esterajoituspinnoiltaan vähintään alla olevasta taulukosta ilmenevät kiitotieluokakohtaiset vaatimukset.

	KIITOTIELUOKKA <i>Huom. 1</i>	
	I	II
1 KIITOTIE		
Pituus (L)	≤1200 m	>1200 m
Leveys (B)	15-30 m	≥30 m
Pituuskaltevuus	≤3 %	≤1,5 %
Pystysuora pyöristyssäde	-	15000 m
Poikkikaltevuus	≤3 %	≤1,5 %
2 KIITOALUE		
Pituus	L+2x30 m	L+2x60 m
Leveys	3xB m <i>Huom. 2</i>	150 m
Pituus- ja poikkikaltevuus	<i>Huom. 3</i>	≤3 %
3 RULLAUSTIE		
Leveys	7 m	15 m
Pituuskaltevuus	≤3 %	≤3 %
Poikkikaltevuus	≤3 %	≤3 %
Keskilinjän etäisyys kiinteään esteeseen	15 m	25 m
kiitotien keskilinjaan	37 m	93 m
Odotuspaikan etäisyys (ks. liite 3)	30 m	75 m
4 RULLAUSTIEN SUOJA-ALUE		
Tasattu leveys (sisältää rullaustien)	10 m	25 m
5 ASEMATASO		
Kaltevuus	≤3 %	≤3 % Tankkauspaikka ≤1 %
6 LÄHESTYMIS- JA NOUSUPINTA		
Alkupään leveys	Kiitoalueen leveys	
Leveneminen	10 %	12.5 %
Kaltevuus	≤5 % (1:20) kiitoalueen päästä	≤3.33 % (1:30) kiitoalueen päästä
Pituus	2000 m	3000 m
7 SIIRTYMÄPINTA		
Kaltevuus	≤33 % (1:3) <i>Huom. 4</i> <i>Huom. 5</i> kiitoalueen reunasta	≤20 % (1:5) kiitoalueen reunasta
8 HORISONTAALIPINTA		
Korkeus (lentopaikan korkeustasosta)	45 m	45 m
Uloottuma kiitotien keskilinjasta ja kynnyksistä ulospäin	2000 m	2500 m
9 KARTIOPINTA		
Kartiopinta horisontaalipinnan ulkoreunasta 1:20 kaltevuudella ylöspäin, korkeus	55 m	55 m

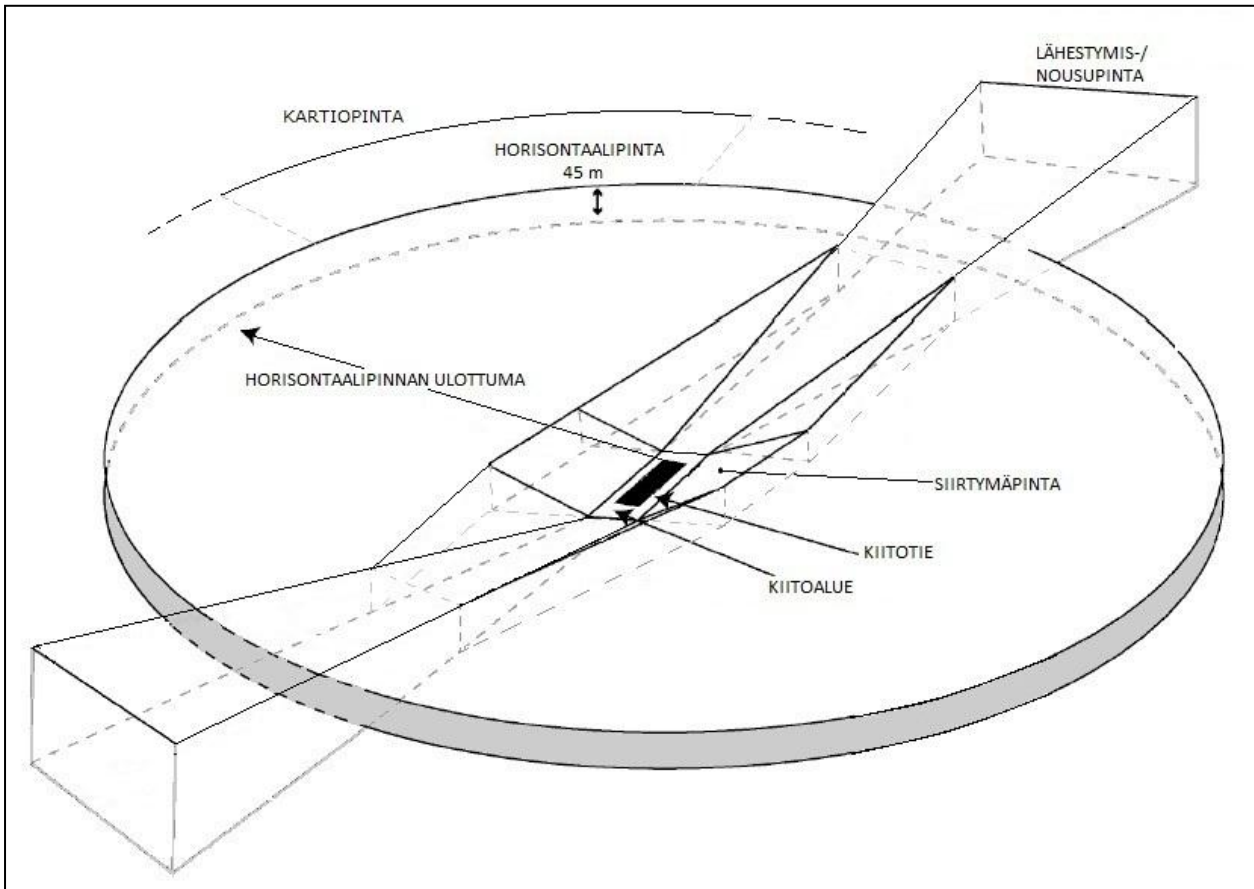
Huom. 1 Kiihtöluokka määräytyy pitolupaan kiihtötien pituuden, leveyden sekä mahdollisten reunaesteiden perusteella. Liikenteen turvallisuusvirasto voi muuttaa kiihtöluokkaa lentopaikkatarkastuksen perusteella.

Huom. 2 Kiitoalueen leveys on mitoitettava lentopaikalla tapahtuvan lentotoiminnan mukaan.

Huom. 3 Kiitoalueen on oltava tasattu, esteetön ja siten käsitelty tai rakennettu, että kiihtötieltä pois suistuvalla koneella aiheutuva vaara jää mahdollisimman pieneksi. Päällysten ja sitomattoman pinnan on liityttävä toisiinsa saumattomasti.

Huom. 4 Siirtymäpinta rajautuu korkeussuunnassa horisontaalipintaan.

Huom. 5 Siirtymäpinta liittyy lähestymis-/nousupintaan horisontaalipinnan korkeuden matkalla.

Lentoesterajoitusalueiden ja -pintojen periaatepiirustus

2.6 Tietojen toimittaminen ilmailutiedotusjärjestelmään

Lentopaikan perustiedot on julkaistava ilmailutiedotusjärjestelmässä. Lentopaikan pitäjän on toimitettava tiedot ilmailutiedotusjärjestelmän edellyttämässä muodossa ja tarkkuudessa ilmailiikennepalveluiden tarjoajalle. Perustietoihin kuuluvat lentopaikan ICAO nelikirjaintunnus, lentopaikan nimi ja lentopaikan mittapisteen (ARP) sijainti.

Lentopaikan pitäjän on huolehdittava, että ilmailutiedotusjärjestelmän kautta saatavat tiedot lentopaikan perustiedoista ja käytettävyydestä ovat oikein ja ajantasaiset.

Huom! Ilmailutiedotuspalveluista (AIS) vastaavan palvelun tarjoajan sekä kansainvälisen NOTAM-toimiston (NOF) yhteystiedot on julkaistu Suomen ilmailukäsikirjan (AIP) kohdassa GEN 3.1.

2.7 Lentopaikan käytön rajoitusten merkitseminen ja niistä ilmoittaminen

Kun lentopaikan tai sen osan käyttö on kielletty, lentopaikan pitäjän on ryhdyttävä toimenpiteisiin käyttökelvottomien osien merkitsemiseksi tai koko lentopaikan sulkemiseksi siten kuin tämän ilmailumääräyksen liitteessä 2 on esitetty. Lisäksi lentopaikan pitäjän on otettava lentopaikan käytön rajoituksista yhteyttä kansainväliseen NOTAM-toimistoon asiaa koskevan tiedotuksen julkaisemiseksi.

Huom! Lentopaikan käytön kieltämisestä ja rajoittamisesta säädetään ilmailulain (1194/2009) 94 §:ssä.

3 LENTOPAIKAN VARUSTUKSEN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

3.1 Yleiset vähimmäisvarustusvaatimukset

Lentopaikan ollessa avoinna ilmaliikenteelle on lentopaikalla oltava liitteessä 1 määrättyt vähimmäisvarusteet.

3.2 Yö-VFR -toiminta

Lentopaikan, jota käytetään VFR-lentotoimintaan yöllä, on oltava Liikenteen turvallisuusviraston tällaiseen toimintaan hyväksymä ja lentopaikalla on oltava liitteen 1 mukainen yö-VFR-lentotoiminnan edellyttämä vähimmäisvarustus.

4 LENTOPAIKAN TARKASTUS-, HUOLTO- JA KUNNOSSAPITOTOIMINTA

4.1 Yleistä

Lentopaikan pitäjän on riittävällä tarkastus- ja huoltotoiminnalla huolehdittava siitä, että lentopaikan alueet, esterajoituspinnot, rakenteet, varusteet ja laitteet ovat vähintään kohdan 2.5 vaatimusten ja määräysten mukaisessa kunnossa silloin, kun lentopaikka on avoinna.

Lentopaikan pitäjän on huolehdittava siitä, että lentopaikan päälliköllä on lentopaikan ylläpitoon riittävät resurssit.

Tarkastuksista, havaituista puutteista ja toimenpiteistä on pidettävä päiväkirjaa.

4.2 Kunnossapito talvella

Jos lentopaikka pidetään avoinna talvella, kiito- ja rullausteiden aurausjärjestelyistä on ilmoitettava NOTAM-tiedotuksella.

5 LENTOPAIKAN PAIKALLISET TOIMINTAOHJEET

Mahdolliset lentopaikan toimintaohjeet paikallisista järjestelyistä tulee laatia ilmailulakia ja ilmailumääräyksiä noudattaen.

6 POIKKEAMINEN SÄÄNNÖKSESTÄ

Tästä määräyksestä poikkeamista voi hakea kirjallisesti. Poikkeushakemuksessa on kuvattava, miten määräyksen vaatimuksista haluttaisiin poiketa ja miten vaatimuksista poikkeava järjestely takaa saman turvallisuustason kuin vaatimusten mukainen menettely. Hakemuksessa on esiteltävä poikkeavaan järjestelyyn liittyvät riskit ja keinot, joilla riskit hallitaan. Liikenteen turvallisuusvirasto voi sallia määräyksestä poikkeamisen edellyttäen, ettei tämä heikennä turvallisuustasoa.

7 SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

Ennen tämän määräyksen voimaantuloa annettu lupa lentopaikan rakentamiseen tai pitoon on edelleen voimassa.

Tuomas Routa
Ylijohtaja, Sääntely

Heikki Sipilä
Ylitarkastaja

Liite 1 LENTOPAIKAN VÄHIMMÄISVARUSTUS

VÄHIMMÄISVARUSTUS	LENTOTOIMINTA	
	Päivä-VFR	Yö-VFR
I Päivämerkinnät		
1. Kiitotien reunamerkit (Huom. 1)	X	X
2. Kynnysmerkit	X	X
3. Lentosääntöjen mukaiset maamerkit (Huom. 2)	X	X
II Valaistus (Huom. 3)		
1. Kiitotievalot (Liite 5)		X
2. Kynnys- ja päätevalot (Liite 5)		X
3. Rullaustievalot (Liite 5)		X
4. Asematason yleisvalaistus		X
5. Estevalot (AGA M3-6:n mukaisesti)		X
III Viesti- ja suunnistuslaitteet		
1. VHF-radio (Huom. 4)		X
IV Säähavaintolaitteet (Huom. 5)		
1. Tuulipussi (Liite 5)	X	X
V Pelastusvälineet		
1. Jauhesammuttimia 2 x 12 kg luokka B III-E (Huom. 6)	X	X
2. Ensiapupakkaus (Huom. 7)	X	X
VI Ilmoitustaulu (Huom. 8)	X	X

Huom. 1: Kiitotien reunamerkkejä ei vaadita silloin, kun kiitotie erottuu riittävän selvästi kiitoalueesta.

Huom. 2: Liitteen 4 mukaiset maamerkit lentotoiminnan ja tarpeen vaatimusten mukaisesti. Talveksi suljetulla lentopaikalla ei käytetä maamerkkejä, sulkemisesta on ilmoitettava NOTAM-tiedotuksella.

Huom. 3 Valaistus voidaan toteuttaa siirrettävillä ja/tai akkukäyttöisillä valaisimilla (sijainti ja ominaisuudet liitteen 5 mukaisesti)

Huom. 4: Yö-VFR-toiminnan aikana lentopaikalla on oltava toiminnan turvaamiseksi lentopaikan pitäjälle kirjallisesti ilmoitettu henkilö, jolla on rajoitettu radiopuhelimen hoitajan todistus.

Huom. 5: Yölentotoimintaan käytettävän lentopaikan tuulipussin on oltava valaistuu.

Huom. 6: 12 kg:n sammutin voidaan korvata kahdella 6 kg:n B III-E -sammuttimella.

Huom. 7: Auton ensiapupakkaus tai vastaava.

Huom. 8: Jokaisella lentopaikalla on oltava kaikkien nähtävissä ilmoitustaulu, josta käyvät selville seuraavat tiedot:

- lentopaikan nimi, sijainti (koordinaatit) ja korkeus merenpinnasta

- *kiitoteiden pituudet, leveydet, pinnan laatu ja magneettiset suunnat*
- *lentopaikan pitäjän ja päällikön puhelinnumerot*
- *yleinen hätänumero sekä muut tärkeät puhelinnumerot (kuten lennonvarmistuselimet, lennonvarmistuskeskus, lentoasema, lentosääkeskus tai asema jne.)*
- *sekä mahdollisuuksien mukaan:*
- *paikalliset toimintaohjeet ja tiedotteet*
- *lentopaikan LDG-kartta*
- *voimassa oleva alueen ANC 1:500 000 ilmailukartta*
- *auringon nousu- ja laskuaikataulukko.*

Liite 2 LÄHILIIKENTEEEN OPASTAMISEEN KÄYTETTÄVÄT MAAMERKIT JA MERKINANTOPAIKKA

1 YLEISTÄ

Lentopaikan merkinantopaikalle tai itse kohteeseen sijoitetuilla maamerkeillä annetaan ilma-aluksille tietoja lentopaikalla voimassa olevista ilmaluokennetta koskevista erikoisjärjestelyistä, rajoituksista ja kielloista. Merkkejä ei saa pitää näkyvillä pidempään kuin sen tilanteen tai olosuhteen kestoajan, josta varoittamaan merkki on asetettu.

2 KÄYTETTÄVÄT MERKIT JA NIIDEN SIJOITUS

Lentopaikalla on oltava käytettävissä seuraavat merkit:

Laskukielto ilmaisee, että laskeminen lentopaikalle on kielletty ja että kielto saattaa olla pitkäaikainen (kuva 1). Merkki sijoitetaan vaakasuoraan asentoon merkinantopaikalle.

Liikennealueen käyttökelttomuus ilmaisee, että näillä merkeillä varustettu osa liikennealueesta on ilma-aluksille käyttökeltvoton (kuva 3). Merkit sijoitetaan vaakasuoraan asentoon käyttökeltvottoman osan molempiin päihin. Mikäli käyttökeltvoton osa on kuitenkin alaltaan pieni tai se sijaitsee kiito- tai rullausteiden ulkopuolella, alueen merkitsemiseen olisi mahdollisuuksien mukaan käytettävä lippuja.

Lisäksi lentopaikalla on tarvittaessa oltava käytettävissä myös seuraavat merkit:

Erityisen varovaisuuden noudattaminen lähestymisessä ja laskussa ilmaisee, että liikennealueen huonon kunnon vuoksi tai muusta syystä on noudatettava erityistä varovaisuutta sekä lähestyttäessä laskua varten että laskussa (kuva 2). Merkki sijoitetaan vaakasuoraan asentoon merkinantopaikalle.

Oikeanpuoleinen liikenne ilmaisee, että kaarrot ennen laskua ja lentoonlähden jälkeen on suoritettava oikealle (kuva 4). Merkki sijoitetaan vaakasuoraan asentoon merkinantopaikalle tai kiitotien tai kiitoalueen päähän.

3 MERKKIEN MITAT JA VÄRIT

Kuvien yhteydessä on ilmoitettu vähimmäismitat metreinä.

Myös merkkien värit käyvät ilmi kuvista. Mikäli merkkiä, joka on väriltään valkoinen (esim. liikennealueen käyttökelttomuus), käytetään myös talviolosuhteissa, merkki on havaittavuuden parantamiseksi varustettava 0,2 metriä leveällä mustalla reunuksella.

4 MERKKIEN RAKENNE

Merkkien rakenteelle ja käytettäville materiaaleille ei aseteta yksityiskohtaisia vaatimuksia. Rakenteiden ja materiaalien on kuitenkin oltava siinä määrin kestäviä, etteivät esimerkiksi säätekijät vahingoita merkkejä ja siten heikennä niiden havaittavuutta.

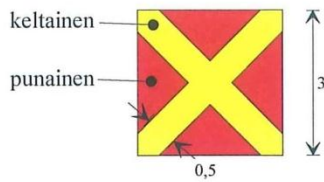
5 MERKINANTOPAIKKA

Merkinantopaikaksi on valittava pinnaltaan tasainen alue, joka muodostaa hyvän vastakohtan käytettäville merkeille. Alueen on lisäksi oltava sijainniltaan sellainen, että se voidaan ilmasta käsin havaita kaikista suunnista.

Mitoiltaan merkinantopaikan on oltava vähintään 9 m x 9 m ja se on rajattava vähintään 0,3 m leveällä valkoisella reunaviivalla.

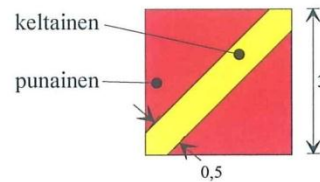
Liite 2, MAAMERKIT

LASKUKIELTO

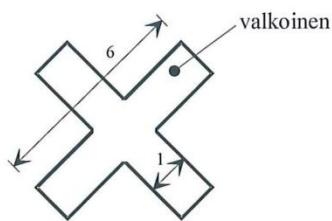
Kuva 1

ERITYISEN VAROVAISUUDEN NOUDATTAMINEN LÄHESTYMISESSÄ JA LASKUSSA

Kuva 2

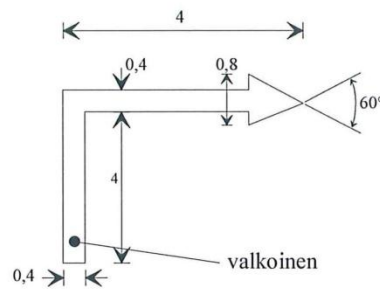
LIIKENNEALUEEN KÄYTTÖKELVOTTO-
MUUS

Kuva 3

Huom! mitat metreinä

OIKEANPUOLEINEN LIIKENNE

Kuva 4

Liite 3 PÄÄLLYSTETTYJEN LIIKENNEALUEIDEN MAALAUSSMERKINNÄT LENTOPAIKOILLA

1 YLEISTÄ

Jokaisella päällystetyllä kiitotiellä on oltava maalausmerkinnät.

2 MERKINTÖJEN VÄRIT JA OMINAISUUDET

Kiitotien merkintöjen on oltava väriltään valkoisia. Muualla kenttäalueella (rullaustiet ja asematasot) merkinnät voivat olla keltaisia tai valkoisia. Niiden on erotuttava mahdollisimman selvästi päällysteestä. Erottumisen parantamiseksi kaikki maalausmerkinnät voidaan tarvittaessa rajata mustalla värillä.

Merkinnät on tehtävä käyttämällä sellaista maalia ja maalaustapaa, joka kestää hyvin liikenteen ja sään vaikutukset.

3 MERKINTÖJEN MUOTO JA SIJOITUS

3.1 Kiitotien tunnusmerkinnät

Kiitotiet merkitään kaksinumeroisin valkoisin tunnusnumeroin, jotka määräytyvät kiitotien magneettisen suunnan perusteella. Samansuuntaiset kiitotiet erotetaan lisäksi toisistaan tunnuskirjaimien avulla.

Tunnusnumeroiden ja -kirjainten muoto ja mitat on esitetty kuvassa 1.

3.2 Kiitotien keskiviivamerkinnät

Kiitotiellä on oltava valkoiset keskiviivamerkinnät. Viivojen pituuden on oltava 30 m ja niiden välisen etäisyyden 30–20 m. Kun viivojen välinen etäisyys valitaan sopivaksi, keskiviiva saadaan säännölliseksi ja voidaan noudattaa kuvassa 2 esitettyjä ohjeita sen paikasta. Keskiviivan leveyden on oltava 0,30 m kynnysten välisellä osuudella ja 0,15 m pysyvästi siirretyn kynnyksen ulkopuolisella osuudella (kuva 2).

3.3 Kynnysmerkinnät

Kiitotiellä on oltava kynnysmerkinnät, jotka muodostuvat valkoisista kiitotien suuntaisista kaistoista. Merkinnät tehdään kaikille pysyville kynnyksille. Kynnysmerkinnän kaistojen leveys ja keskinäinen etäisyys on 1,2 m, paitsi kiitotien keskilinjalla, missä etäisyys on 2,4 m. Merkinnän pituus on 30 m ja se sijoitetaan kuvan 2 mukaisesti. Tilapäisesti siirretyt kynnykset merkitään maalauksin vain silloin, kun siirto on pitkäaikainen, ja tällöin normaalit kynnysmerkinnät poistetaan (kuva 2). Lyhytaikainen siirto voidaan merkitä ilman maalausmerkintöjä ja kynnysmerkkien poistoa esimerkiksi kynnysmerkkikartioiden avulla.

3.4 Sivuviivamerkinnät

Sivuviivaa voidaan käyttää kiitoteillä, jotka ovat koko leveydeltään päällystettyjä ja jotka eivät muutoin erotu riittävän selvästi ympäristöstään. Sivuviiva merkitään kynnysten väliselle alueelle siten, että sen ulkoreuna on kiitotien ulkoreunassa. Sivuviivan leveys on 0,3 m.

Kiitotiellä, jota ei ole päällystetty koko leveydeltä, sivuviivaa ei saa käyttää.

3.5 Rullaustiemerkinnet

Rullaustiet voidaan merkitä keskiviivamerkinnöin yhtenäisellä keltaisella viivalla, jonka leveys on 0,15 m. Keskiviiva maalataan rullaustien keskilinjän mukaisesti ja kiitotiellä 60 metrin matkalta keskiviivan vieressä ja sen suuntaisena (kuva 3).

3.6 Odotuspaikkamerkinnyt

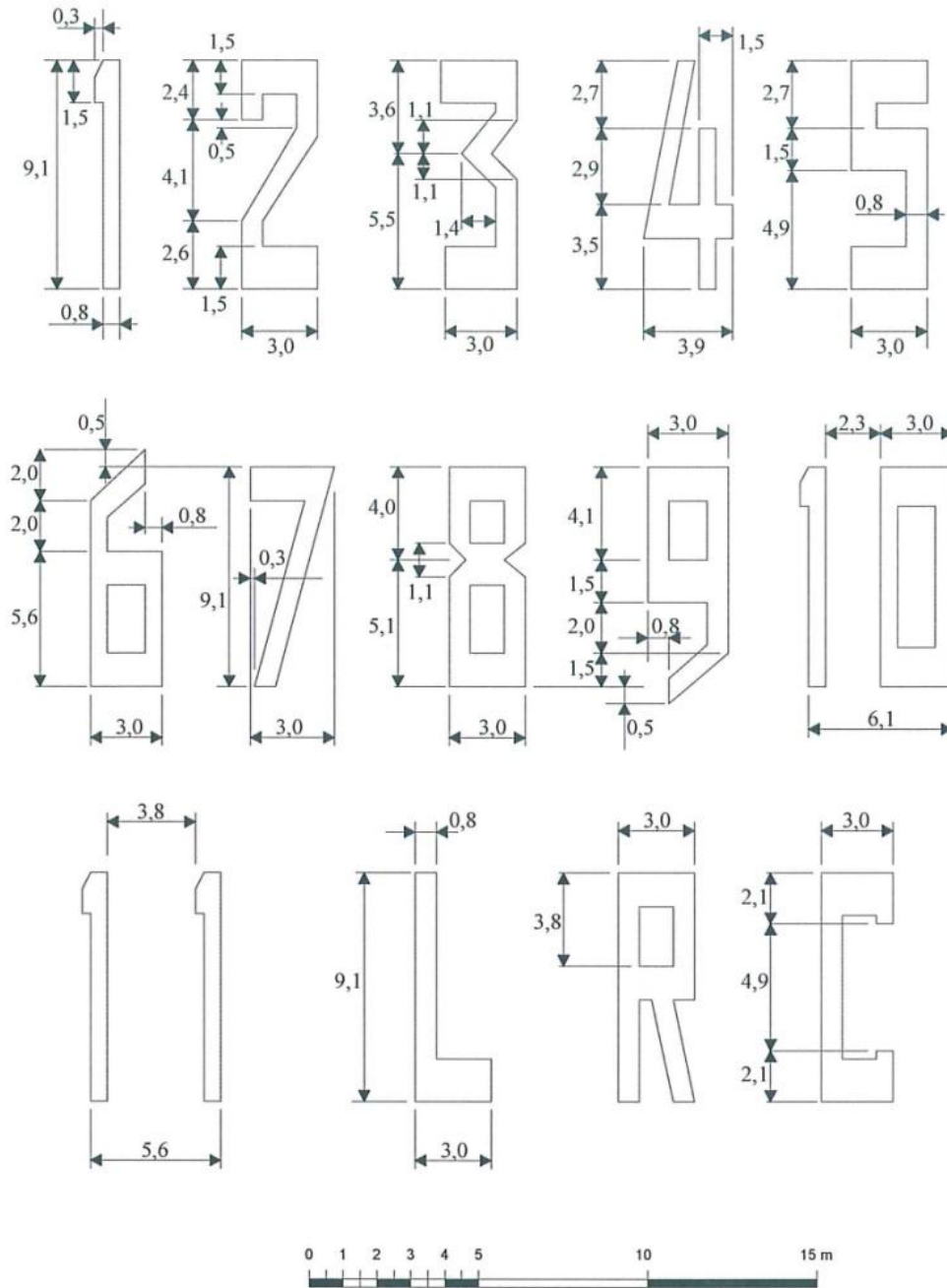
Rullausteille on merkittävä odotuspaikka maalausmerkinnöin keltaisella kuvan 3 mukaisella merkinnällä. Merkinnyt on oltava vähintään 30 metrin etäisyydellä kiitotien keskilinjasta.

3.7 Asematasomerkinnyt

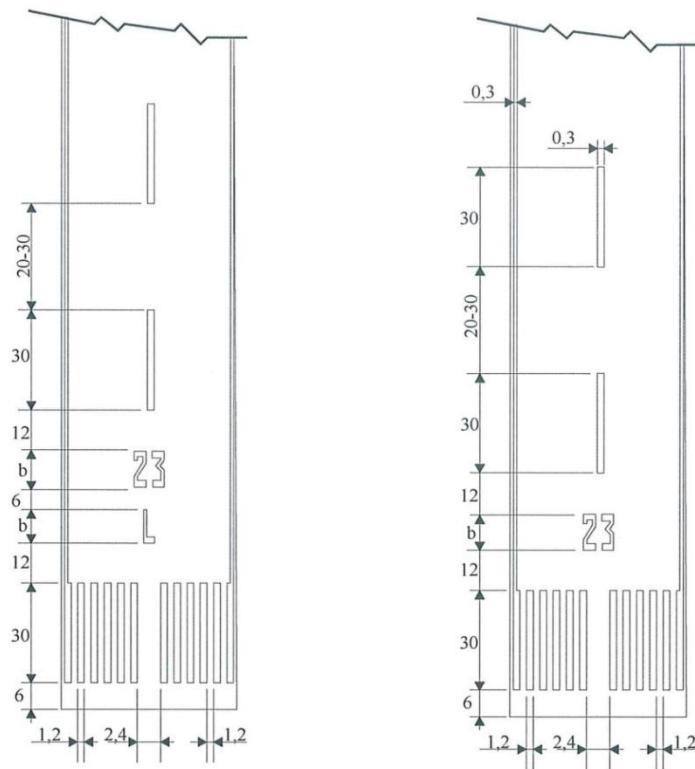
Rullausteiden keskiviivaa voidaan jatkaa asematasolle opastamaan asematason liikennettä. Merkinnyt ovat rullaustiemerkinnytjen mukaisia. Lisäksi asematasolle voidaan merkitä koneiden seisonta- ja lastauspaikkoja sekä muita asematason käyttöön liittyviä merkinnytjä.

4 MERKINTÖJEN KÄYTTÖ

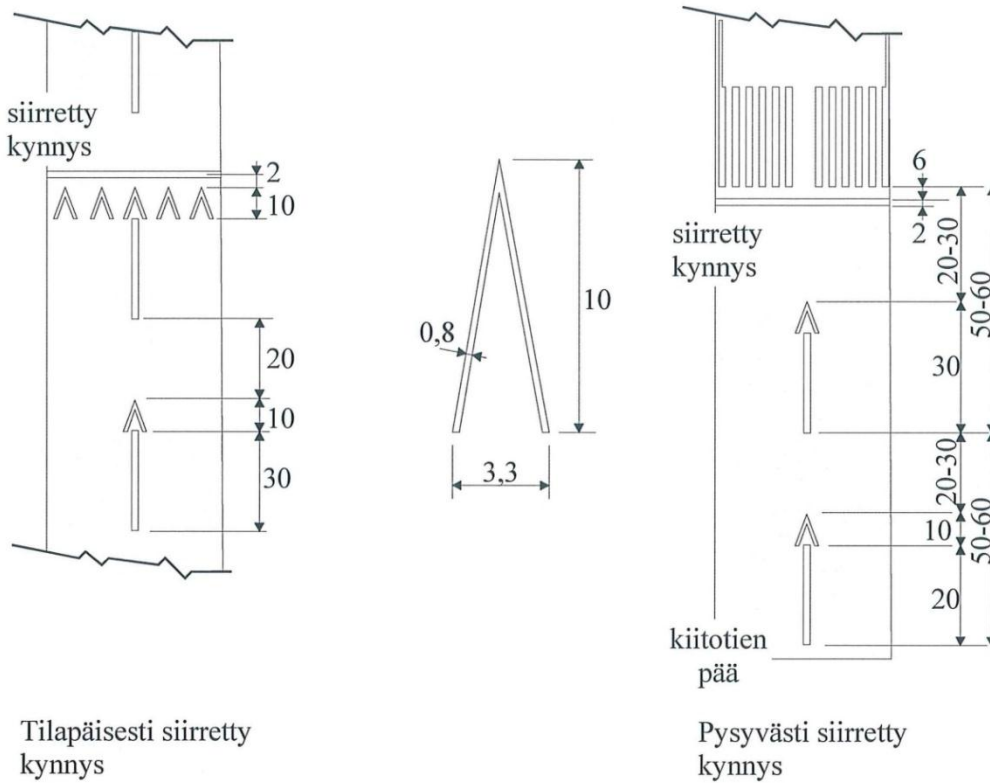
Kun edellä esitettyjä merkinnytjä käytetään risteävillä kiitoteilla, tärkeämmäksi katsottavan kiitotien merkinnyt jatkuvat sivuviivoja lukuun ottamatta ja risteävän kiitotienmerkinnyt katkeavat. Rullaustien ylittäessä kiitotien rullaustien merkinnyt katkeavat. Edellä esitettyistä merkinnytistä voidaan käyttää kaikkia niitä, jotka sopivat päällysteelle esitettyjen mittojen mukaisina. (Esim. kiitotien tunnusmerkinnyt sopivat 10 metrin levyiselle päällysteelle ja sille voidaan maalata 4 kynnyksmerkkikaistaa.)

Kuva 1 Kiitotien tunnusmerkinnät

Mitta b määräytyy kuvasta 1

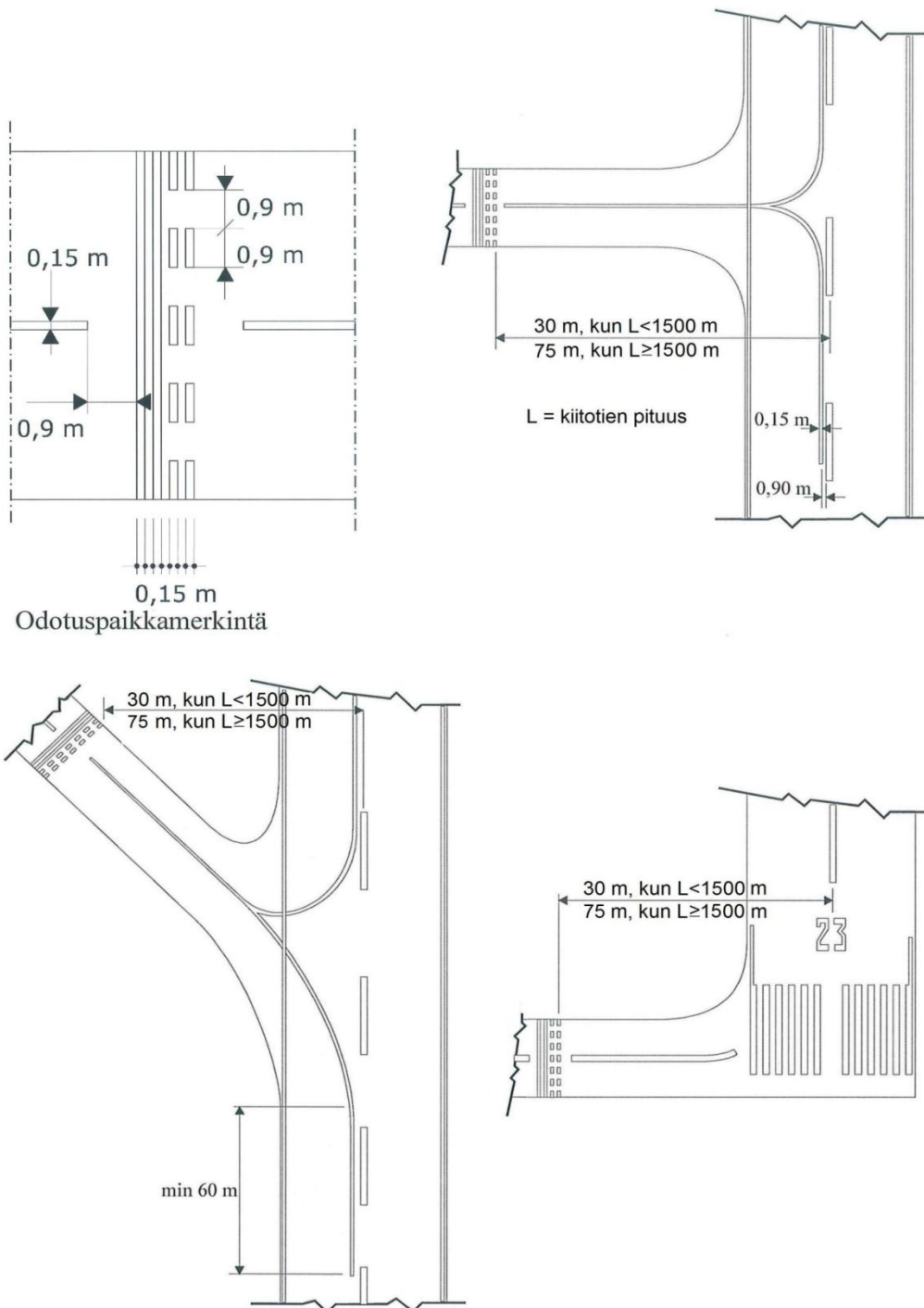

Tilapäisesti siirretty kynnyks

Pysyvästi siirretty kynnyks

Kuva 2. Kynnyks- ja keskiviivamerkinnet

Kuva 3. Rullaustie- ja odotuspaikkamerkinnät

Liite 4 PÄÄLLYSTÄMÄTTÖMIEN LIIKENNEALUEIDEN PÄIVÄMERKINNÄT

1 YLEISTÄ

Kynnyksien sijainti on merkittävä kaikilla käytössä olevilla päällystämättömillä kiitoteilla siten kuin jäljempänä on esitetty.

Jos päällystämätön kiitotie ei riittävän selvästi hahmotu ympäristöstään, kiitotie on lisäksi varustettava reunamerkein. Sama koskee rullausteita ja asematasoja.

2 MERKKIEN MUOTO, MITAT JA RAKENNE

Sekä kynnyks- että reunamerkit saavat olla korkeudeltaan enintään 50 cm. Merkin on oltava halkaisijaltaan tai lävistäjältään vähintään 60 cm mutta enintään 120 cm.

Merkkien rakenteelle ja käytettäville materiaaleille ei aseteta yksityiskohtaisia vaatimuksia. Rakenteiden ja materiaalien on kuitenkin oltava siinä määrin kestäviä, etteivät esimerkiksi säätekijät vahingoita merkkejä ja siten heikennä niiden havaittavuutta.

Toisaalta merkkien on oltava rakenteeltaan sellaisia, että ne lentokoneen mahdollisesti ajaessa niiden yli aiheuttavat koneelle mahdollisimman vähän vaurioita. Merkkikartiot on lisäksi voitava ankkuroida tarpeen niin vaatiessa.

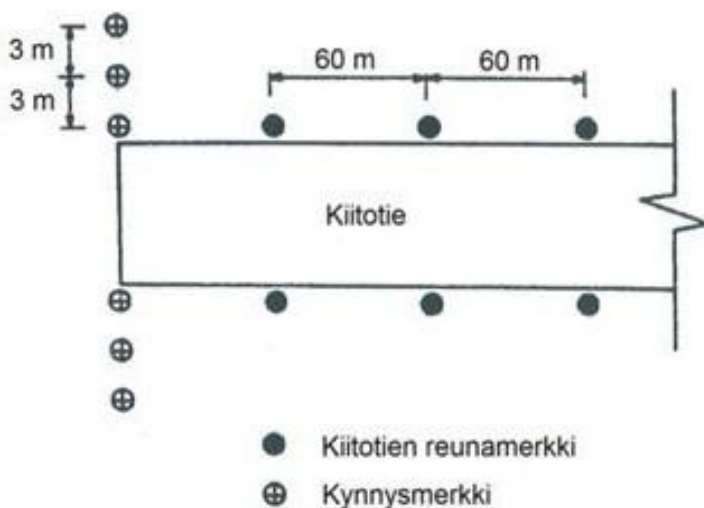
3 MERKKIEN VÄRIT

Merkkien on erotuttava ympäröivästä maastosta, talvella lumesta.

4 MERKKIEN SIJOITUS

Kiitotien, rullaustien ja asematason reunamerkit on sijoitettava mainittujen alueiden reunalinjaa pitkin tai enintään 2 m reunalinjan ulkopuolelle. Kiitotien reunamerkkien keskinäinen etäisyys kiitotien pituussuunnassa saa olla enintään 60 m (kuva 1).

Kynnysmerkkejä on oltava vähintään 6 kappaletta kynnystä kohti. Kynnysmerkit on sijoitettava kohtisuoraan linjaan kiitotien keskiviivaan nähden, tasavälein koko kiitotien leveydelle tai kuvan 1 osoittamalla tavalla.

Kuva 1

Liite 5 VALOT JA TUULENSUUNNAN OSOITIN

Huom. Lisätietoja annetaan ilmailumääräyksessä AGA M3-7.

1 LÄHESTYMISVALOJÄRJESTELMÄ

1.1 Käyttö

Mikäli se on fyysisen ympäristön asettamien rajoitusten puolesta toteutettavissa, yöllä käytettäväksi tarkoitettulla II-luokan kiitotiellä on oltava kohdan 1.2 mukainen yksinkertainen lähestymisvalojärjestelmä, ellei kiitotietä käytetä ainoastaan hyvissä näkyvyysolosuhteissa ja muut visuaaliset maalaitteet riittävät.

Huom. Yksinkertainen lähestymisvalojärjestelmä voi toimia opasteena myös päivällä.

1.2 Sijainti

Yksinkertainen lähestymisvalojärjestelmä koostuu kiitotien keskilinjan jatkeella olevasta, mahdollisuuksien mukaan vähintään 420 m etäisyydelle kiitotien kynnyksestä ulottuvasta valorivistä ja toisesta valorivistä, joka muodostaa 30 metrin pituisen poikkiorren 300 metrin etäisyydellä kynnyksestä.

Jos keskilinjan muodostava valorivi on vähintään 660 m pitkä, voidaan lisäksi käyttää 45 metrin pituista poikkiortta 600 metrin etäisyydellä kynnyksestä.

Poikkiorren valojen on, siinä määrin kuin se on toteutettavissa, oltava suorassa linjassa, joka on kohtisuorassa sen keskeltä kahtia leikkaavaan keskilinjavalojen muodostamaan linjaan nähden.

Poikkiorren valojen on sijaittava sellaisin välimatkoin, että niistä syntyy viivamainen vaikutelma. Keskilinjan kummallekin puolelle voidaan kuitenkin jättää aukot, joiden on oltava mahdollisimman pienet ja korkeintaan 6 m.

Huom. Suositeltava poikkiorren valojen välinen etäisyys on 2-3 m. Keskilinjan kummallakin puolella olevat aukot saattavat parantaa suuntainformaatiota silloin, kun lähestyminen tapahtuu sivussa keskilinjasta, ja helpottaa pelastus- ja paloautojen liikkumista.

Keskilinjan valojen on sijaittava pituussuunnassa 60 metrin välein. Kuitenkin silloin, kun halutaan parantaa valojärjestelmän antamaa johdatusta, voidaan käyttää 30 metrin välejä. Sisimmän valon on sijaittava joko 60 metrin tai 30 metrin etäisyydellä kynnyksestä riippuen valitus- ja keskilinjavalojen pituussuuntaisesta välimatkasta.

Lähestymisvalotason lävitse ei saa työntyä kiinteitä esineitä 60 metrin etäisyydellä järjestelmän keskilinjasta (valotaso ulottuu 60 m lähestymisvalojärjestelmän päästä ulospäin).

1.3 Ominaisuudet

Yksinkertaisen lähestymisvalojärjestelmän valojen on näytettävä jatkuvaa valoa. Kunkin valon on koostuttava punaista valoa näyttävästä, pienitehoisesta ja ympärisäteilevästä valolähteestä.

Pienitehoisen yksinkertaisen lähestymisvalojärjestelmän keskilinjavalon on koostuttava yhdestä valolähteestä.

Yksinkertaisen lähestymisvalojärjestelmän valojen tulee näkyä perusosalla olevan tai loppulähestymistä suorittavan ilma-aluksen ohjaajalle. Valojen voimakkuuden on oltava riittävä kaikissa niissä näkyvyys- ja valaistusolosuhteissa, joissa järjestelmää käytetään.

Korotettujen lähestymisvalojen rakenteiden on oltava törmäystilanteessa särkyviä.

2 KIITOTIEN REUNAVALOT

2.1 Käyttö

Kiitotiellä, joka on tarkoitettu käytettäväksi yöllä, on oltava kiitotien reunavalot.

2.2 Sijainti

Kiitotien reunavalot on sijoitettava koko kiitotien pituudelle, ja niiden on oltava kahdessa samansuuntaisessa rivissä ja samalla etäisyydellä keskilinjasta.

Kiitotien reunavalot on sijoitettava sen alueen reunoille, joka on ilmoitettu käytettäväksi kiitotienä, tai korkeintaan noin 3 metrin päähän tämän alueen reunojen ulkopuolelle.

Valojen on sijaittava tasaisin välimatkoin, ja niiden välinen etäisyys saa olla korkeintaan 60 m. Kiitotien keskilinjaa vastakkaisilla puolilla olevien valojen on sijaittava samoilla, kohtisuorassa keskilinjaa vastaan olevilla linjoilla. Kiitoteiden tai kiitotien ja rullautustien risteyksessä valot voidaan sijoittaa epäsäännöllisin välein tai jättää pois, edellyttäen että lentäjä saa siitä huolimatta riittävän opastuksen.

2.3 Ominaisuudet

Kiitotien reunavalojen on näytettävä jatkuvaa, väriltään valkoista (*variable white*) valoa, paitsi seuraavissa tapauksissa:

- a) kun kyseessä on siirretty kynnyksen, kiitotien alun ja siirretyn kynnyksen välisten valojen on näytettävä lähestymissuuntaan punaista valoa; ja
- b) kiitotien loppupäässä valojen on näytettävä keltaista valoa viimeisellä 600 metrin osuudella tai viimeisellä kiitotien kolmanneksella, sen mukaan kumpi näistä matkoista on lyhyempi.

Kiitotien reunavalojen tulee näkyä kaikkiin niihin suuntiin, jotka ovat tarpeen laskeutuvalla tai lentoon lähtevällä ilma-alukselle. Reunavalojen tulee näkyä kaikkiin vaadittaviin suuntiin vaakatasosta 15 asteen korkeuteen sellaisella voimakkuudella, joka on riittävä niissä näkyvyys- ja valaistusolosuhteissa, joissa kiitotietä on tarkoitettu käytettävän. Valojen on oltava kevytrakenteiset ja särkyvästi asennetut.

3 KIITOTIEN KYNNYSVALOT JA KYNNYKSEN SIVUORSIVALOT

3.1 Käyttö

Jos kiitotiellä on reunavalot, sillä on oltava myös kiitotien kynnyksivalot.

Kiitotiellä, jonka kynnyksen on siirretty ja jolla on kiitotien reunavalot, on oltava kynnyksen sivuorsivalot.

3.2 Sijainti

Jos kynnyksen on kiitotien päässä, kynnyksivalojen on sijaittava kiitotiehen nähden kohtisuorassa rivissä mahdollisimman lähellä kiitotien päätä ja joka tapauksessa enintään 3 metrin etäisyydellä kiitotien pään ulkopuolella. Valojen on oltava joko:

- a) tasaisin välein kiitotien reunavalorivien välissä; tai
- b) kahdessa kiitotien keskilinjaan nähden symmetrisessä ryhmässä niin, että kummankin ryhmän valot ovat tasaisin välimatkoin ja ryhmien välinen etäisyys on korkeintaan puolet kiitotien reunavalorivien välisestä etäisyydestä.

Jos kynnyksen on siirretty kiitotien päästä, kynnyksivalojen on sijaittava siirretyn kynnyksen kohdalla symmetrisesti kiitotiehen nähden kohtisuorassa rivissä eli kahdella sivuorrella.

Kummankin sivuorren on muodostuttava vähintään viidestä valosta, jotka ulottuvat vähintään 10 m kiitotien reunavalorivin ulkopuolelle ja sijaitsevat kohtisuorassa siihen nähden, siten että kummankin sivuorren sisin valo on samassa linjassa kiitotien reunavalorivin kanssa.

3.3 Ominaisuudet

Kiitotien kynnysvalojen ja kynnyksen sivuorsivalojen on oltava yksisuuntaisia valoja, jotka näyttävät jatkuvaa vihreää valoa kiitotien lähestymissuuntaan. Valojen voimakkuuden ja valo-keilan valonjaon on oltava riittävät niissä näkyvyys- ja valaistusolosuhteissa, joissa kiitotietä on tarkoitettu käytettävän. Valojen on oltava kevytrakenteiset ja särkyvästi asennetut.

4 KIITOTIEN PÄÄTEVALOT

4.1 Käyttö

Jos kiitotiellä on reunavalot, sillä on oltava myös kiitotien päätevalot.

4.2 Sijainti

Kiitotien päätevalojen on sijaittava kiitotiehen nähden kohtisuorassa rivissä mahdollisimman lähellä kiitotien päätä ja joka tapauksessa enintään 3 metrin etäisyydellä kiitotien pään ulkopuolella.

Kiitotien päätevalojen on koostuttava vähintään kuudesta valosta. Valojen on oltava joko:

- a) tasaisin välein kiitotien reunavalorivien välissä; tai
- b) kahdessa kiitotien keskilinjaan nähden symmetrisessä ryhmässä niin, että kummankin ryhmän valot ovat tasaisin välimatkoin ja ryhmien välinen etäisyys on korkeintaan puolet kiitotien reunavalorivien välisestä etäisyydestä; tai
- c) kahdella sivuorrella, ellei niitä voida asentaa kiitotielle.

4.3 Ominaisuudet

Kiitotien päätevalojen on oltava yksisuuntaisia valoja, jotka näyttävät jatkuvaa punaista valoa kiitotien lähestymissuuntaan. Valojen voimakkuuden ja valo-keilan valonjaon on oltava riittävät niissä näkyvyys- ja valaistusolosuhteissa, joissa kiitotietä on tarkoitettu käytettävän. Valojen on oltava kevytrakenteiset ja särkyvästi asennetut.

5 RULLAUSTIEN REUNAVALOT

5.1 Käyttö

Rullaustiellä, joka on tarkoitettu käytettäväksi yöllä, on oltava rullaustien reunavalot, paitsi jos riittävä johdatus voidaan liikenteen laatu huomioon ottaen saada aikaan aluevalaistuksella tai muilla keinoilla.

5.2 Sijainti

Rullaustien suoralla osuudella reunavalot on sijoitettava pituussuunnassa tasaisin, korkeintaan 60 metrin välein. Kaarevalla osuudella valot on sijoitettava niin, että niiden väli on korkeintaan 60 m ja ne osoittavat selvästi rullaustien kaarteeseen.

Reunavalojen on oltava mahdollisimman lähellä rullaustien ulkoreunaa tai korkeintaan 3 metrin etäisyydellä reunan ulkopuolella.

5.3 Ominaisuudet

Rullaustien reunavalojen on näytettävä jatkuvaa sinistä valoa. Valojen tulee näkyä vähintään 75°:n kulmassa vaakatason yläpuolella ja kaikkiin suuntiin, jotka ovat tarpeen johdatuksen antamiseksi kumpaan tahansa suuntaan rullaavalle ilma-alukselle. Valojen on oltava kevytrakenteiset ja särkyvästi asennetut.

6 TUULENSUUNNAN OSOITTIMET

6.1 Käyttö

Lentopaikalla on oltava ainakin yksi tuulensuunnan osoitin eli tuulipussi.

6.2 Sijainti

Tuulensuunnan osoitin on sijoitettava niin, että se näkyy ilmassa tai kenttäalueella olevaan ilma-alukseen ja siihen eivät vaikuta lähellä olevien esineiden aiheuttamat pyörteet.

6.3 Ominaisuudet

Tuulensuunnan osoittimen on oltava kankaasta ja katkaistun kartion muotoinen. Sen pituuden on oltava vähintään 3,6 m ja suuremman pään halkaisijan vähintään 0,9 m. Osoittimen on oltava rakenteeltaan sellainen, että se osoittaa selvästi pintatuulen suunnan ja antaa yleiskäsityksen tuulen nopeudesta.

Osoittimen väri tai värit on valittava niin, että tuulensuunnan osoitin näkyy selvästi. Mikäli mahdollista, on käytettävä yhtä väriä, mieluiten oranssia. Jos osoittimen havaitseminen vaihtelevaa taustaa vasten edellyttää kahta väriä, värien tulisi mieluiten olla oranssi ja valkoinen, punainen ja valkoinen tai musta ja valkoinen. Värit tulisi järjestää viideksi vuorottelevaksi kaistaksi niin, että ensimmäinen ja viimeinen kaista ovat tummempaa väriä.

Tuulensuunnan osoittimen havaittavuuden parantamiseksi sen sijainti voidaan merkitä ympyrän kehän muotoisella kaistalla, jonka halkaisija on 15 m ja leveys 1,2 m. Merkki on asetettava niin, että tuulensuunnan osoittimen masto on sen keskellä, ja sen on oltava väriltään riittävän havaittava, mieluiten valkoinen.

Liite 6 LENTOPAIKAN PERIAATEPIIRUSTUS

